

Έλεγε ο άγιος ΠατροΚοσμάς :

«Αδελφοί, αν θέλετε να ιατρεύσετε την ψυχή σας, τέσσερα πράγματα σας χρειάζονται! Κάμνουμε μία συμφωνία; Από τον καιρόν που εγεννηθήκατε έως τώρα, όσα αμαρτήματα επράξατε, να τα πάρω εγώ εις τον λαιμόν μου, αρκεί η ευγένειά σας να θελήσετε να σηκώσετε τέσσερες τρίχες! Σας είναι βαρύ και δύσκολον;

-Και τί θα τα κάμω εγώ τα αμαρτήματά σας;

-Έχω μίαν καταβόθρα και τα ρίχνω μέσα!

-Ποιά είναι η καταβόθρα;

-Είναι η ευσπλαχνία του Χριστού μας.

Πρώτη τρίχα είναι:

Οταν θελήσετε να εξομολογηθείτε, το πρώτον θεμέλιον είναι, να συγχωράτε τους εχθρούς σας. Το κάμνετε; Επήρατε την πρώτην τρίχα!...

Δεύτερη τρίχα είναι: Να εύρετε πνευματικόν καλόν, γραμματισμένον, ενάρετον, να εξομολογηθείτε τας αμαρτίας σας. Όταν κάνεις την αμαρτίαν, τότε πρέπει να εντρέπεσαι. Όταν εξομολογείσαι, πρέπει να μην έχεις καμμίαν εντροπήν. Όταν εξομολογείσθε, να λέγετε όλα σας τα αμαρτήματα καθαρά. Και πρώτον να ειπείς του πνευματικού σου: «Πνευματικό μου, θα κολασθώ διότι δεν αγαπώ τον Θεόν και τους αδελφούς μου με όλην μου την καρδιάν, ωσάν τον εαυτόν μου». Το έκαμες; Εσήκωσες και την δευτέραν τρίχα.

Η τρίτη τρίχα είναι: σαν εξομολογηθείς, θα σε ερωτήσει ο πνευματικός:

-Διατί, παιδί μου, τα έκαμες όλα αυτά τα αμαρτήματα; Πρόσεχε, μη κατηγορήσεις άλλον! Τον εαυτόν σου μόνον να κατηγορήσεις! Και να ειπείς: Τα έκαμα από κακήν μου προαιρέσιν. Εγώ φταιώ. Είναι βαρύ να κατηγορηθείς τον εαυτόν σου; Οχι; Λοιπόν, την επήρες και την τρίτην τρίχα. Έχομεν την τετάρτην τρίχα.

Οταν ο πνευματικός σου δώσει ευλογίαν και αναχωρήσεις, να αποφασίσεις με στερεάν γνώμην και απόφασιν, καλύτερα να πεθάνεις, καλύτερα να χύσεις το αίμα σου σε μαρτύριο, παρά να ξαναπέσεις σε αμαρτίαν. Το κάνεις και αυτό; Αν ναι, να εσήκωσες και την τέταρτη τρίχα. Αυτά είναι τα ιατρικά σου, αδελφέ. Τόσο ελαφρά, σαν να σηκώνεις τέσσερες τρίχες!».

«Προς διαφύλαξην της Πίστεως
και ελευθερίαν της ιδανίδος ενστήνατε Εχολείον
ελληνικόν».

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ

Ο φλογερός Ιεραπόστολος

Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός ήταν μια εκπληκτική μορφή Διδασκάλου γιατί κατόρθωσε υψηλές έννοιες και υψηλές αλήθειες και υψηλά Δόγματα να τα εκλαϊκεύσῃ και να τα δώσει στον απλό λαό με λόγια καταληπτά. Επί είκοσι χρόνια έκανε ιεραποστολικό έργο! Ιστορικός, άλλος Παύλος.

Δεν υπάρχει άλλο παράδειγμα αγίου της Εκκλησίας μας, που να εκοπίασε τόσο πολύ ιεραποστολικά -μετά τον Απόστολο Παύλο- όσο εκοπίασε ο Άγιος Κοσμάς!

Οι Διδαχές Του.

Ο Άγιος Κοσμάς οδοιπορώντας έφθανε στον τόπο, όπου επρόκειτο να ομιλήσῃ, συνήθως απόγευμα, οπότε επέστρεφαν από τις δουλειές τους τις αγροτικές -οι χωρικοί κυρίως- κατάκοποι και κουρασμένοι.

Συγκεντρωνόταν, λοιπόν, ο κόσμος, και ο Άγιος, αφού έστηνε το θρονί και το Σταυρό (ή μέσα στον Ναό) έκανε την πρώτη του Διδαχή. Τι περιελάμβανε η πρώτη Διδαχή; Άρχιζε από την Αγία Τριάδα **«Πρώτα από τον Θεό θα αρχίσουμε»** έλεγε. Παρουσίαζε με απλά λόγια το Δόγμα της Αγίας Τριάδος. Παρουσίαζε την δημιουργία των Αγγέλων, την πτώση του Εωσφόρου, προχωρούσε στην δημιουργία του ανθρώπου, στην αμαρτία των πρωτοπάστων και στη έξωσή τους από τον Παράδεισο.

Και αφού τελείωνε εντάσσοντας μέσα στο πλαίσιο αυτό πολλά ηθικά θέματα, αφού τελείωνε έλεγε: **«Τώρα είστε κουρασμένοι· αν θέλετε, φεύγω αύριο το πρωί, φθάνοντας αντά που σας είστα· αν δεν θέλετε, θα μείνω και αύριο το πρωί».** Παρέμενε, λοιπόν, και αφού γινόταν Θ. Λειτουργία ή Ευχέλαιο ή κάπι άλλο άρχιζε την Δεύτερη Διδαχή του, η οποία περιελάμβανε πλέον την Καινή Διαθήκη. Ξεκινούσε από την Γέννηση της Παναγίας μας, το ζεύγος Ιωακείμ και Άννης, τα Εισόδια της Θεοτόκου, τον Ευαγγελισμό, την Γέννηση του Χριστού, όλα τα γεγονότα που έχουν σχέση με το έργο, την διδασκαλία και τα θαύματα του Κυρίου.

1779: αὔγος μήν αὔγουστος
+ Κοσμᾶς Ἱερομόναχος
εὐχές
σ.ας

Η δεύτερη αυτή ομιλία έφθανε μέχρι την Σταύρωση, μέχρι την Μ. Πέμπτη. Και εδώ βέβαια αναπτύσσοντας αυτά τα Δόγματα, αυτήν την διδασκαλία έβρισκε την ευκαιρία να αναπτύσσει στην κατάλληλη συνάφεια ηθικά θέματα. Μετά από αυτήν την δεύτερη ομιλία έλεγε «**Τώρα θα μείνω και το βράδυ να σας πω τα επίλοιπα**». Τα επίλοιπα της Τρίτης Διδαχής ήταν από την Παράδοση του Μυστικού Δείπνου το βράδυ της Μ. Πέμπτης μέχρι την Ανάσταση, την Ανάληψη, την αποστολή των Δώδεκα Αποστόλων και τέλος τα περί Εσχάτων και της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου.

Όταν μερικές φορές συνέβαινε να παρατείνει την παρουσία του σ' έναν τόπο περισσότερο από δύο μέρες, είχε και σχέδιο δύο άλλων Διδαχών. Η τετάρτη Διδαχή αναλύει με ένα καταπληκτικό τρόπο την παραβολή του Σπορέως. Η βάση της διδαχής ήταν η παραβολή του Σπορέως, αλλά εμπλουτίζοταν με πολλές διηγήσεις από τους βίους των Αγίων, με παραδείγματα μετανοίας κ.λ.π. Τέλος η Πέμπτη Διδαχή αναφερόταν σε πολλά και ποικίλα θέματα στη δύναμη του Σταυρού, στο κομποσχοίνι κ.ά.

Με πέντε, λοιπόν, Διδαχές -μόνον τρεις βασικές- ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός έκανε αυτό που έκαναν ο Χριστός και οι Απόστολοι. Αν πάρει κανείς από τα ευαγγέλια την διδασκαλία του Κυρίου μας θα δη ότι τόση περίπου είναι: «Ἐστι δε και ἄλλα πολλά ὅσα εποίησεν ο Ἰησούς, ἀτίνα εάν γράφηται καθ' εν....». Είπε πολλά ο Χριστός. Και ο Άγιος Κοσμάς θα μπορούσε να πη πολλά σαράντα χρόνια σπουδές, αλλά «**Θα σας πω, λέγει, τα αναγκαιότερα**». Και σε τρεις μόνον Διδαχές, με άλλες δύο συμπληρωματικές, με πέντε Διδαχές έκανε ο Άγιος Κοσμάς αυτό το θαύμα των Διδαχών, το οποίο θαυμάζουμε σήμερα.

Τα θέματα των Διδαχών

Αγάπη, ταπείνωση, μετάνοια, συγχώρηση, συγνώμη, νηστεία, εξομολόγηση, προσευχή αδιάλειπτη με το «**Κύριε Ιησού Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεού, ελέησόν με**». Ελεημοσύνη, γάμος, οικογένεια, ειδικότερα στο θέμα αυτό σχέσεις ανδρών και γυναικών- ισότης, ανατροφή παιδιών, σεβασμός προς τους γονείς, σεβασμός προς τους άρχοντας, ντροπή (επανειλημμένως αναφέρεται στην ντροπή, η οποία χάθηκε στις μέρες μας) ευχαριστία και ευγνωμοσύνη προς τον Θεό, αποφυγή αμαρτίας, κόλαση, Παράδεισος.

Φροντίδα δια τα πτωχά παιδιά, φροντίδα για τους κεκοιμημένους, μνημόσυνα, θάνατος προσφιλών προσώπων, παιδιών (πως συμπεριφερόμαστε), καλλωπισμός γυναικών, εμφάνιση ανδρών, ψυχαγωγία. Πώς γιορτάζουμε π.χ. τις γιορτές, την ονομαστική γιορτή του παιδιού (όχι τα γενέθλια), Αργία της Κυριακής, εργασία, φροντίδα για την ψυχή, κατάκριση, ιεροκατηγορία (να μην κατηγορούμε

τους Ιερείς) ρατσισμός. Προσήλωση στα ουράνια, φυγή από τα γήινα, στήριξη Ορθοδόξου αυτοσυνειδησίας, αφορισμός, εικλησιασμός, συμπεριφορά μέσα στην Εκκλησία, συχνή Θεία Κοινωνία· έλεγε «**να συχνοκοινωνάτε**»(Είναι εμφανής η επίδραση των Κολλυβάδων στον Άγιο και η σχέσις του με αυτούς. Κολλυβάς είναι και ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός) αβάπτιστο παιδί· Αναφέρεται ο Άγιος τρεις-τέσσερις φορές στο θέμα: «**Προσέξτε μη σας μείνει το παιδί αβάπτιστο.** Και κάνετε, ιερείς, παπάδες, μεγάλες κολυμπήθρες για να βουτάτε όλο το παιδί μέσα, γιατί αν δεν το βουτήξετε όλο, θα έχη κι αυτό, και 'κείνο και το άλλο».

Η Μεγάλη του Προσφορά

Ο Άγιος Κοσμάς συντηρούσε και στήριζε την Ορθόδοξη αυτοσυνειδησία μας και απέναντι των Τούρκων και απέναντι των Εβραίων, γιατί υπήρχε κίνδυνος, όπως λέει μια άλλη μεγάλη μορφή, ο Γεννάδιος Σχολάριος, υπήρχε κίνδυνος ο εξισλαμισμός να γίνει ένα μεγάλο ρεύμα και ήταν ένας από τους λίγους, που προετοίμασε τόν αγώνα τού 1821. Χωρίς την παρουσία του ενδεχομένως ο Εθνικός ξεσηκωμός να μην είχε πάρει τις διαστάσεις που πήρε και η Επανάσταση να είχε αποτύχει.

Γι' αυτό πρωτοστάτησε στην ιδρυση Σχολείων για να μαθαίνουν τα παιδιά γράμματα. Αυτό πρόλαβε ο Άγιος Κοσμάς, να μη γίνουμε όλοι Μωαμεθανοί. Το ρεύμα αυτό κινδύνευε να παρασύρει το Γένος, να μας αφανίση. Και βγήκε στον κόσμο από το Άγιον Όρος ο Άγιος για να σταματήσῃ το ποτάμι αυτό μόνος του («**ΘΕΟΔΡΟΜΙΑ**»). Ο Μεγάλος Ισαπόστολος επισφράγισε το έργο του με το δι' απαγχονισμού μαρτύριο του στις 24 Αυγούστου του 1779.

Με τα φτωχά αυτά λόγια προσπαθήσαμε να δείξουμε την μεγαλειώδη απλότητα ενός νεώτερου Αποστόλου, ο οποίος μέσα στην πλημμυρίδα του Μουσουλμανισμού και την δολιότητα του Εβραϊσμού διέδωσε την Ορθόδοξια και το Γένος.

«Ψυχή και Χριστός σας χρειάζονται. Αυτά τα δύο όλος ο κόσμος να πέσει δεν ημπορεί να σας τα πάρει εκτός και τα δώσετε με το θέλημα σας.

Αυτά τα δύο να τα φυλάττετε να μη τα χάσετε».

«ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΠΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ».